

Niels Refslund  
Chefkonsulent, Cand. scient.pol..

Ekstern lektor  
Københavns Universitet  
Institut for Statsvidenskab, (Økonomisk Kandidateksamen)

21. juni 2012

Tlf. mobil 20 95 26 11 samt e-post :  
[nielsrefslundf@adslhome.dk](mailto:nielsrefslundf@adslhome.dk) eller [nielsrefslund@gmail.com](mailto:nielsrefslund@gmail.com)

## Vejledning for bedømmelse

**Udvalgte fag: Forvaltningslære. Skriftlig eksamen, juni 2012:**

### **Budgetlægning og økonomistyring i staten etc.**

#### **Spørgsmål:**

1. Gør rede for hvilke opgaver (funktioner) budgetlægningen i den offentlige sektor (stat, region, kommune) skal varetage som led i samfundsstyringen
2. Regeringen har i 2012 fastsat nye krav til forbedret økonomistyring i staten (Bilag A). Analyser hvilke budgetfunktioner, som bliver tillagt særlig vægt i regeringens nye krav og regler for den statslige økonomistyring – og hvilke budgetfunktioner, som ikke eller i mindre grad tillægges vægt.
3. Gør rede for hovedelementerne i det hidtidige budgetsamarbejde mellem staten og kommunerne (kommuner & regioner)
4. Regeringen har i 2012 taget initiativ til indførelse af en budgetlov, som er vedtaget af et bredt flertal i Folketinget (Bilag B). Analyser hvilke konsekvenser den ny budgetlov vil kunne få for det hidtidige traditionelle budgetsamarbejde mellem staten og kommunerne

#### **Ad. Spørgsmål 1**

Den gode besvarelse omfatter en redegørelse for det forhold, at den statslige budgetlægning – i øvrigt principielt på linje med anden offentlig budgetlægning – i én og samme proces skal tilgodese en række vidt forskellige funktioner, som hver især har deres formål og begrundelse. Den gode besvarelse indeholder derfor en kortfattet, men i alt væsentligt udtømmende, redegørelse for disse funktioner:

- Bevillingsfunktionen: Bemyndigelse til at afholde udgifter/modtage indtægter
- Kontrollfunktionen: Budgetkontrol, revisionskontrol, parlamentarisk kontrol
- Den finansielle funktion: Helhedsvurdering af udgifter/indtægter på længere sigt
- Den finanspolitiske funktion: Vurdering af aktivitetspåvirkningen i samfundets sektorer
- Den udgiftspolitiske funktion: Størrelsen og sammensætningen af de offentlige udgifter
- Likviditetsfunktionen: Information om betalingsstrømme i budget-/finansårets løb
- Informationsfunktionen: Information til borgerne – og til politikere
- Prioriteringsfunktionen: Vurdering af alternativer/optimering af ressourceallokering
- Effektivitetsfunktionen: Størst mulig målopfyldelse med de givne ressourcer
- Produktivitetsfunktionen: Forholdet mellem ressourceindsats og præstationer/resultat

#### **Ad. Spørgsmål 2**

Den gode besvarelse fokuserer begrundet på den vægtning af budgetfunktionerne, som kan udledes af bilaget. Besvarelsen kan for eksempel afspejle en analyse ud fra følgende systematik:

Budgetfunktion	Vægtes mere/ er i fokus	Vægtes mindre eller uændret
Bevillingsfunktionen	Ja, generelt	
Kontrollfunktionen	Ja, hele cirkulæret	
Den finansielle funktion:	Ja, periodisering og prognoser	Men kun kortsigtet, for budgetåret
Den finanspolitiske funktion:	Nej	

Den udgiftspolitiske funktion:	Ja, rammeredegørelser	Men kun kortsigtet, for budgetåret
Likviditetsfunktionen:	Ja, periodisering	
Informationsfunktionen:	Nej	Formentlig uændret
Prioriteringsfunktionen:	Ja, Grundbudget	
Effektivitetsfunktionen:	Måske, jfr. afvigelsesforklaringer	Kun finansielle mål
Produktivitetsfunktionen	Nej	

Overordnet er der tale om styrkelse af styring/kontrol med input-siden (ressourcestyring), mens der i mindre grad er tale om opmærksomhed overfor output-siden (resultatstyring/effektstyring).

### **Ad. Spørgsmål 3**

Den gode besvarelse fremhæver den historiske udvikling siden 1970-kommunalreformen af et rammesættende samarbejde mellem staten og kommunerne (Kommunerne samt de tidligere amtskommuner (ARF), i dag Regionerne). Karakteristika :

- Forhandlingsmodel :  
Stadigt tættere samspil gennem årlige aftaler mellem Staten - KL – ARF/Danske Regioner
- Frivillighed/konsensus som hovedregel ; dog punktvis sanktioner (deponering e.lign.)
- Fælleskommunal kontoplan som redskab for samordnet økonomistyring
- Konjunktursikring, aftaler mellem staten og enkelt-kommuner om skattegrundlag

Udviklingstendens :

Kommunal økonomi integreres mere og mere i den statslige udgiftspolitiske samordning

### **Ad. Spørgsmål 4**

Den gode besvarelse lokaliserer straks den afgørende forandring, som består i en overgang fra et principielt frivilligt, aftalebaseret samarbejde til et lovbasert fælles styrings-set up. Med andre ord en bevægelse fra uformelt til formelt samarbejde - eller fra en form for netværksbaseret styring til en legalistisk styringsmodel:

- Opkobling direkte til Danmarks internationale forpligtelser som tilsluttet Europagten
- Lovbaserede årlige udgiftslofter for staten, Regionerne hhv. kommunerne
- Rullende, mere langsigtet planlægnings- og styringshorisont; 4-års perioder
- Tydeligere ansvarsplacering m.h.t. faktisk varetagelse af styringsopgaven
- Det Økonomiske Råd får ny opgave som "uvildig kontrollant" og evaluator (foruden den kendte rolle som uvildig analytiker og rådgiver i relation til Danmarks samfundsøkonomiske situation).

Overordnet konklusion: Kommunernes selvstyre begrænses gennem en stadig tættere indskrivning af kommunerne i statsligt fastsatte økonomi-rammer, som samtidig er indrammet af internationale aftaler. Det er skelsættende, at styringsformen bevæger sig fra en uformel dansk/nordisk model til en klart mere kontinentaleuropæisk styringsmodel (legalisme).

### **Sammenfattende:**

Den gode besvarelse af alle spørgsmål må for en væsentlig del være baseret på (parat-)viden om empiriske forvaltningsmæssige forhold – ud over bilagsoplysningerne - og evne til analytisk strukturering. Den gode besvarelse udnytter kumulativt den substantielle progression i spørgsmålene og behandler – og udnytter – bilagene optimalt.

Besvarelsen skal alt i alt for at være god kvalificere sig ved argumentation, nuancering, empirisk viden og indsigt samt en analytisk indsats, som bidrager til forståelse og forklaring. Opgaven giver som helhed mulighed for både selvstændighed og variation i besvarelsen.

Niels Refslund